

IZVJEŠĆE O RADU

**JAVNE USTANOVE ZA UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM DIJELOVIMA PRIRODE
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE ZA 2014. GODINU**

IZVJEŠĆE O OSTVARIVANJU GODIŠNJEG PROGRAMA ZAŠTITE, ODRŽAVANJA, OČUVANJA,
PROMICANJA I KORIŠTENJA ZAŠTIĆENIH PODRUČJA

Klasa: 612-07/14-01/2
Urbroj: 2186/1-015-15-5

VARAŽDIN, 25. VELJAČE 2015.GODINE

I UVOD

- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Varaždinske županije (u nastavku: Ustanova) je neprofitna organizacija osnovana s ciljem upravljanja zaštićenim prirodnim vrijednostima Varaždinske županije. Sjedište Ustanove je u Varaždinu, Kratka 1/IV;
- Ustanova je osnovana u lipnju 1999. godine temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" broj 80/13) i Zakona o ustanovama ("Narodne novine" broj 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08), a njezin kontinuirani stručni rad je započeo početkom 2001. godine;
- Osnivač Ustanove je Varaždinska županija;
- Ustanova obavlja djelatnost zaštite, održavanja i promicanja zaštićenih područja Varaždinske županije u cilju zaštite i očuvanja izvornosti, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, te nadzire provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja;
- Ustanova ima zaposlene dvije djelatnice, ravnateljicu i stručnu voditeljicu, obje VSS prirodoslovnog usmjerenja;
- Ustanovom upravlja Upravno vijeće sastavljeno od pet članova, koje prema članku 21. *Odluke o osnivanju Ustanove* ("Službeni vjesnik Varaždinske županije" br. 5/07 – pročišćeni tekst, 48/09 i 47/14) podnosi godišnja izvješća o radu Županu;
- Prema članku 134. stavku 6. Zakona o zaštiti prirode Upravno vijeće dostavlja izvšnom tijelu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, kao i Državnom zavodu za zaštitu prirode izvješće o ostvarivanju plana upravljanja i godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

II PROGRAM RADA ZA 2014. GODINU

1. REDOVNA DJELATNOST

1.1. STRUČNI POSLOVI I ZADAĆE VEZANI UZ DJELATNOST USTANOVE

Zaštita prirodnih vrijednosti Varaždinske županije i unapređenje stanja zaštićenih područja i područja ekološke mreže preko aktivnosti vezanih uz:

- davanje stručne pomoći i suradnju s vlasnicima/korisnicima zaštićenih područja;
- redoviti nadzor zaštićenih područja putem terenskog obilaska;
- provođenje aktivnosti vezanih uz provedbu mjera zaštite od požara;
- davanje stručnih mišljenja i prijedloga uvjeta zaštite prirode u postupcima koje provodi upravno tijelo Varaždinske županije nadležno za zaštitu prirode (izdavanje rješenja/dopuštenja za zahvate u zaštićenim područjima, postupci prethodne ocjene utjecaja zahvata na ekološku mrežu i slično);
- davanje stručnih mišljenja i prijedloga u postupcima izrade prostornih planova općina i gradova, kao i ostalih županijskih i općinskih planskih dokumenata;
- izrada potrebnih akata za pojedina zaštićena područja (pravilnika o unutarnjem redu, mjera zaštite, programa zaštite i obnove) propisanih Zakonom o zaštiti prirode;
- priprema prijedloga projekata vezanih uz zaštitu prirodnih vrijednosti Varaždinske županije za financiranje iz međunarodnih fondova, te izvora na državnoj razini;
- suradnja s upravnim tijelima Varaždinske županije, jedinicama lokalne samouprave, turističkim zajednicama, udrugama, znanstvenim i drugim institucijama u aktivnostima vezanim uz zaštitu biološke i krajobrazne raznolikosti Varaždinske županije i slično.

1.2. AKTIVNOSTI NA ZAŠTITI PRIRODNIH VRIJEDNOSTI VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Nastavak aktivnosti vezanih uz zaštitu pojedinih prirodnih vrijednosti Varaždinske županije odnosi se prvenstveno na završetak izrade stručne podloge evaluacije za zaštitu područja Hrvatskog zagorja, koja obuhvaća istražno područje Ravne gore, Macelja, Strahinčice i Ivanščice u Varaždinskoj i Krapinsko-zagorskoj županiji. Potrebno je razmotriti predložene granice i kategoriju zaštite, te usuglasiti međusobne stavove i daljnje aktivnosti na zaštiti tog područja. Također, razmatrat će se i sve ostale inicijative i prijedlozi vezani uz zaštitu prirodnih vrijednosti Varaždinske županije.

1.3. VOĐENJE BAZE PODATAKA O ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Nastavak kontinuiranog prikupljanja i organiziranja svih podataka vezanih uz zaštićena područja i prirodne vrijednosti Varaždinske županije. Baza podataka o zaštićenim područjima i ostalim prirodnim vrijednostima Varaždinske županije neophodna je za normalan i kvalitetan rad Ustanove, kao i ostalih institucija iz djelokruga zaštite prirode. Sve podatke potrebno je redovito ažurirati temeljem informacija prikupljenih prilikom obilaska terena, provedenih istraživanja, te novih saznanja o prirodnim vrijednostima Varaždinske županije.

1.4. USKLAĐIVANJE OPĆIH AKATA USTANOVE S NOVOM ZAKONSKOM REGULATIVOM S PODRUČJA ZAŠTITE PRIRODE

Obzirom da je stupio na snagu novi Zakon o zaštiti prirode (NN br. 80/2013) i donio određene promjene vezane uz rad javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim prirodnim vrijednostima na području županija, potrebno je izvršiti usklađivanje ustrojstva, djelatnosti i općih akata Ustanove s odredbama novog Zakona.

1.5. IZRADA PLANSKIH DOKUMENATA USTANOVE ZA 2015. GODINU

Putem izrade Financijskog plana, programa rada, plana nabave i ostalih planskih dokumenata Ustanove osigurava se planiranje rada i aktivnosti Ustanove, te utroška financijskih sredstava osiguranih u Proračunu Varaždinske županije i drugim izvorima, na osnovi aktualnog stanja i realnih potreba.

2. PROGRAMSKA DJELATNOST

2.1. GODIŠNJI PROGRAM ZAŠTITE, ODRŽAVANJA, OČUVANJA, PROMICANJA I KORIŠTENJA ZAŠTIĆENIH PODRUČJA

U cilju unapređenja stanja zaštićenih područja Varaždinske županije, u idućoj se godini planiraju aktivnosti koje su nastavak dosadašnjih aktivnosti Ustanove:

- 2.1.1. *Program uređenja, zaštite i obnove spomenika parkovne arhitekture „Arboretum Opeka“*, kao nastavak dosadašnjih aktivnosti na unapređenju postojećeg stanja: planira se osiguravanje provođenja aktivnosti redovitog održavanja Arboretuma (košnja trave, uklanjanje otpada, održavanje staza i parkovnog inventara i slično), kao i aktivnosti na daljnjoj prezentaciji lokaliteta. Za realizaciju Programa planiraju se sredstva iz županijskog proračuna.
- 2.1.2. *Program uređenja, zaštite i prezentacije geološkog spomenika prirode „Gaveznicica – Kameni Vrh“*, kao nastavak dosadašnjih aktivnosti na unapređenju stanja lokaliteta: planira se nastavak aktivnosti na uređenju i prezentaciji geolokaliteta dodavanjem novih atraktivnih sadržaja na postojeću poučnu stazu (ulazni portal, dodatno uređenje vulkanskog grotla, postavljanje interaktivne igre, novi uzorci stijena). Za realizaciju Programa planiraju se sredstva iz različitih izvora (sredstva Ministarstva turizma, županijski proračun, proračun Grada Lepoglave, donacije, zaklade, potpore i sl.).
- 2.1.3. *Program unapređenja i zaštite za Dravsku park-šumu u Varaždinu*, kao nastavak dosadašnjih aktivnosti na unapređenju lokaliteta: planiraju se daljnje aktivnosti na zaštiti i prezentaciji prirodnih vrijednosti zaštićenog područja. Za realizaciju Programa planiraju

se sredstva iz različitih izvora (županijski proračun, proračun Grada Varaždina, donacije, zaklade, potpore i sl.).

2.1.4. *Program sanacije zaštićenih stabala Varaždinske županije*, kao nastavak aktivnosti vezanih uz zaštitu i očuvanje spomenika parkovne arhitekture – skupina stabala i pojedinačnih stabla Varaždinske županije. Krajem 2013. godine započete su aktivnosti vezane uz uklanjanje imele i orezivanje suhih grana na pojedinim zaštićenim stablima primjenom tzv. „hamburške metode reza“ (koja se pokazala najboljom kod sanacije starih stabala), osiguranje krošnje primjenom fleksibilnog sustava (tzv. COBRA sistema), te se završetak preostalih aktivnosti očekuje početkom 2014. godine. Sanacijske aktivnosti obuhvatit će zaštićene lipe u Bednji, „Belinu lipu“ u Visokom, tisu u Čalincu, platanu u Jalžabetu i platanu na Banfici u Varaždinu.

2.2. ISTRAŽIVANJE I MONITORING

Planiraju se aktivnosti vezane uz inventarizaciju i praćenje stanja divljih i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, kao nastavak aktivnosti na uspostavi praćenja stanja u područjima ekološke mreže. Prioritet su aktivnosti vezane uz inventarizaciju i praćenje stanja prvenstveno onih vrsta i stanišnih tipova koji su ciljevi očuvanja u pojedinim područjima ekološke mreže.

2.2.1. *Istraživanje biljnih zajednica brdskih travnjaka na području Varaždinske županije – I. faza – područje Maceljskog gorja i Ravne gore*, kao nastavak dosadašnjih istraživanja vrsta i staništa na području Ivanščice i Ravne gore. Na tim su područjima u značajnoj mjeri zastupljeni suhi kontinentalni travnjaci razreda *Festuco-Brometea*. Na temelju rezultata istraživanja planira se izrada prijedloga mjera za očuvanje, odnosno revitalizaciju botanički vrijednih travnjaka na istraženom području, poglavito onih koji su već zahvaćeni progresivnom vegetacijskom sukcesijom, te je stoga opstanak heliofitnih vrsta na njima ugrožen.

2.2.2. *Istraživanje helokrenih izvora na području Ivanščice u Varaždinskoj županiji*, u cilju identifikacije procjednih, zamočvarenih izvora s pripadajućim specifičnim zajednicama.

2.3. PROJEKTI

Nastavljaju se aktivnosti na započetim projektima u okviru Projekta integracije u EU NATURA 2000 (NIP), te projektima koji su pripremljeni i kandidirani u okviru Operativnog programa IPA Slovenija-Hrvatska 2007-2013, te Operativnog programa IPA Mađarska-Hrvatska 2007-2013.

2.3.1. *Projekt uređenja info-punkta i poučne staze Trakošćan*, započet je polovicom 2013. godine, kao dio Projekta integracije u EU NATURA 2000 (NIP) koji se provodi u okviru zajma koji je Republika Hrvatska uzela od Svjetske banke. U prvoj polovici 2014. godine planira se završetak aktivnosti na uređenju i opremanju ribarske kućice uz Trakošćansko jezero u prikladan info-punkt, kao i završna izrada i postavljanje poučne staze na šetnici oko jezera. Za realizaciju navedenog projekta Ustanovi su u okviru NIP projekta odobrena sredstva od 170 000 € .

2.3.2. *Projekt pod nazivom „Landscape Rehabilitation and Protection of Biodiversity within the Framework of the Co-operation a Trans-boundary Biosphere Reserve“* uključuje aktivnosti u sklopu Regionalnog parka Mura-Drava na području Varaždinske županije, kandidiran je u sklopu Operativnog programa IPA Mađarska-Hrvatska 2007-2013 i nalazi se na listi čekanja, a početak njegove provedbe očekuje se tijekom prve polovice 2014. godine.

2.3.3. *Projekt pod nazivom „Vzpostavitev regionalnih centrov v zavarovanih območjih za krepitev biogospodarstva“* uključuje aktivnosti vezane uz zaštitu i uređenje geološko-paleontološkog spomenika prirode „Spilja Vindija“ u Donjoj Voći, kandidiran je u sklopu Operativnog programa IPA Slovenija-Hrvatska 2007-2013, a rezultati natječaja očekuju se početkom 2014. godine.

2.4. PROMOTIVNE AKTIVNOSTI

Tijekom čitave 2014. godine planira se provođenje aktivnosti vezanih uz promicanje zaštićenih područja Varaždinske županije, edukaciju, senzibilizaciju i upoznavanje šire javnosti s prirodnim vrijednostima Varaždinske županije i problematikom zaštite prirode. Kontinuirano će se provoditi informiranje javnosti o aktivnostima Ustanove putem medija. Posebno se planiraju aktivnosti vezane uz:

- 2.4.1. *Sudjelovanje u organizaciji IV. Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske*, putem osmišljavanja i organizacije različitih radionica i programa u sklopu spomenika parkovne arhitekture – Arboretuma Opeka, a u suradnji sa SŠ Arboretum Opeka. Tjedan botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske organizirat će se po četvrti puta na nacionalnoj razini, s ciljem podizanja razine znanja javnosti i nadležnih institucija o vrijednostima botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske.
- 2.4.2. *Otvorenje Info punkta i poučne staze Trakošćan*, kao zavšetak aktivnosti provedenih u sklopu Projekta integracije u EU NATURA 2000 (NIP). Tom prilikom javnosti se planiraju prezentirati prirodne vrijednosti područja park-šume Trakošćan i okolnog područja ekološke mreže, kao i početak mogućnosti organiziranog vođenja i edukacije posjetitelja na tom području.
- 2.4.3. *Obilježavanje datuma važnih za zaštitu prirode* (22. travnja - Dana planeta Zemlje, 22. svibnja - Međunarodnog dana biološke raznolikosti i Dana zaštite prirode u Hrvatskoj, te 8. lipnja - Dana zaštite planinske prirode u Hrvatskoj), putem organizacije različitih prigodnih akcija i događanja.
- 2.4.4. *Izrada internet stranica Ustanove*; u cilju prezentacije prirodnih vrijednosti Varaždinske županije i rada Ustanove.
- 2.4.5. *Publiciranje podataka o zaštićenim područjima i provedenim istraživanjima*; u cilju prezentacije prirodnih vrijednosti pojedinih zaštićenih područja i rezultata provedenih istraživanja. Planira se izrada informativno-edukativne publikacije o park-šumi Trakošćan, kao i izrada deplijan/brošure o provedenom istraživanju herpetofaune na području Varaždinske županije.
- 2.4.6. *Izrada i održavanje informativno-edukativnih ploča u zaštićenim područjima Varaždinske županije*; uključuje obnovu i popravak postojećih, te izradu novih informativnih ploča kojima su obilježene prirodne vrijednosti u Varaždinskoj županiji.

3. KONCESIJSKA ODOBRENJA

Ustanova može dati koncesijsko odobrenje na vrijeme do pet godina pravnim osobama i fizičkim osobama koje su registrirane za obavljanje obrta za gospodarsko korištenje prirodnih dobara ili obavljanje druge djelatnosti.

Djelatnosti za koje se može dati koncesijsko odobrenje na zaštićenom području (osim na pomorskom dobru te šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske, način izdavanja koncesijskih odobrenja, uvjete i način utvrđivanja visina naknade za njihovo izdavanje, uvjete i način obavljanja djelatnosti za koju se sklapa ugovor o koncesijskom odobrenju propisuje ministar pravilnikom.

Postupak davanja koncesijskog odobrenja pokreće se javnim prikupljanjem ponuda ili na zahtjev pravne ili fizičke osobe registrirane za obavljanje obrata ili obavljanje druge djelatnosti. Kada se koncesijsko odobrenje traži radi obavljanja jednokratnih djelatnosti ili djelatnosti koje se ne obavljaju u kontinuitetu dužem od sedam dana na godišnjoj razini, koncesijsko odobrenje izdaje se na zahtjev.

Na području Varaždinske županije Ustanova je Turističko kulturno informativnom centru d.o.o. za turizam i usluge (TKIC) iz Lepoglave izdala koncesijsko odobrenje za prihvata i vođenje posjetitelja na spomeniku prirode – geološkom Gaveznicu – Kameni vrh u Lepoglavi, na vrijeme od godinu dana.

Temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode (NN broj 80/2013), odnosno pripadajućih zakonskih i podzakonskih akata, Ustanova će tijekom 2014. godine izdavati koncesijska odobrenja za obavljanje propisanih djelatnosti u pojedinim zaštićenim područjima Varaždinske županije.

III IZVORI SREDSTAVA

- Sukladno odredbama Zakona o zaštiti prirode, sredstva za rad Ustanove i obavljanje djelatnosti za koju je osnovana izdvajaju se iz Proračuna Varaždinske županije, kao i iz drugih izvora (sredstva iz državnog proračuna, proračuna JLS-a, donacija, zaklada i slično).
- Tijekom 2014. godine za redovan rad Ustanove i obavljanje djelatnosti za koju je osnovana izdvojena su sredstva iz Proračuna Varaždinske županije u iznosu od 900.000,00 kuna, kao što je bilo i planirano.
- Istovremeno, Ustanova je iz različitih drugih izvora (Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, kamate i sl.) dobila sredstva u iznosu od ukupno 2.050,00 kuna za projekte vezane uz zaštitu i očuvanje bijele rode - što je za 47.950,00 kuna manje od planiranog.

R.BR.		PLANIRANO	pov./smanj.	REALIZIRANO
1.	PRORAČUN VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	900.000,00	0,00	900.000,00
2.	OSTALI PRIHODI	50.000,00	-47.950,00	2.050,00
3.	UKUPNI PRIHODI (1+2)	950.000,00	-47.950,00	902.050,00

- Na temelju Godišnjeg financijskog izvješća Ustanove za 2013.g., na dan 31. prosinac 2013.g. višak prihoda i primitaka Ustanove iznosio je 93.007,00 kuna. Navedena sredstva rezervirana su u sklopu ugovora sklopljenih tijekom 2013. godine, a korištena su za završetak projekata započelih u 2013. godini: Izradu projektne dokumentacije za zaštitu i obnovu dijela zaštićenog spomenika parkovne arhitekture – perivoja uz Križovljangrad, istraživanje biljnih zajednica brdskih travnjaka na području Varaždinske županije, istraživanje herpetofaune Varaždinske županije, istraživanje helokrenih izvora na Ivanščici, kao i za završetak projekta Info-punkt i poučna staza Trakošćan.

IV IZVRŠENJE PROGRAMA RADA

- **Poduzete i provedene aktivnosti i realizirani dijelovi Programa rada**

REDOVNA DJELATNOST

- U cilju zaštite prirodnih vrijednosti Varaždinske županije i unapređenja stanja zaštićenih područja i područja ekološke mreže redovito su obavljani stručni poslovi i zadaće vezani uz djelatnost Ustanove, a koji se odnose na: davanje stručne pomoći i suradnju s vlasnicima/korisnicima zaštićenih područja, redoviti nadzor zaštićenih područja putem terenskih obilazaka, provođenje aktivnosti vezanih uz provedbu mjera zaštite od požara, davanje stručnih mišljenja i prijedloga uvjeta zaštite prirode u postupcima izdavanja rješenja/dopuštenja za zahvate u zaštićenim područjima i slično, davanje stručnih mišljenja i prijedloga u postupcima izrade županijskih i općinskih planskih dokumenata, pripremu prijedloga projekata za financiranje iz različitih izvora, suradnju s različitim institucijama i slično.
- Redovito je vođena baza podataka o zaštićenim područjima Varaždinske županije (kontinuirano prikupljanje i organizacija podataka vezanih uz zaštićena područja i prirodne vrijednosti Varaždinske županije), te su razmatrane inicijative i prijedlozi vezani uz zaštitu prirodnih vrijednosti Varaždinske županije.

- Provedeno je usklađivanje odluke o osnivanju javne ustanove s novim Zakonom o zaštiti prirode (NN br. 80/2013), te su pokrenute i aktivnosti vezane uz usklađivanje statuta javne ustanove, odnosno ostalih akata ustanove. Također su izrađeni i novi planski dokumenti ustanove za 2015. godinu (financijski plan, program rada, plan nabave itd.).

PROGRAMSKA DJELATNOST

- U okviru godišnjeg programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja provedene su aktivnosti koje su nastavak dosadašnjih aktivnosti Ustanove, a odnose se na unapređenje stanja zaštićenih područja Varaždinske županije:
 1. *Program uređenja, zaštite i obnove spomenika parkovne arhitekture "Arboretuma Opeka"* – nastavljene su aktivnosti vezane uz uređenje lokaliteta putem provođenja aktivnosti redovitog osnovnog održavanja perivojnog dijela Arboretuma (košnja trave, orezivanje živice, uklanjanje otpada, održavanje puteva i staza i slično) zapošljavanjem dva vrtlarska djelatnika temeljem ugovora o djelu, uz suradnju sa Srednjom školom "Arboretum Opeka" i općinom Vinica. Provođene su i aktivnosti na izradi Studije zaštite i obnove, koja će valorizirati prošlo i sadašnje stanje spomenika parkovne arhitekture, te dati smjernice za njegovu obnovu u skladu s pravilima struke i iskustvom u obnovi vrijednih povijesnih perivoja. Također su nastavljene aktivnosti s Hrvatskim restauratorskim zavodom na izradi projektne dokumentacije za obnovu vrtlarske kuće u Arboretumu Opeka.
 2. *Program uređenja, zaštite i prezentacije geološkog spomenika prirode "Gaveznicica – Kameni Vrh" u Lepoglavi* – Tijekom 2014. godine pokrenute su aktivnosti vezane uz nadopunu postojeće poučne staze s novim eksponatima – uzorcima velikih stijena s područja SZ Hrvatske, te je izrađen veliki ulazni info-totem koji će se postaviti početkom 2015. godine.
 3. *Program unapređenja i zaštite za Dravsku park-šumu u Varaždinu* – povodom obilježavanja Dana planeta Zemlje i u okviru akcije Zelena čistka 2014. organizirana je velika akcija čišćenja park-šume u travnju 2014. godine, te je tom prilikom prikupljeno više od 2,5 t otpada. Vezano uz problem redovitog održavanja park-šume i sprečavanja njene daljnje devastacije, Ustanova je poticala nadležne institucije u cilju rješavanja postojećih problema.
 4. *Program sanacije zaštićenih stabala Varaždinske županije*, kao nastavak aktivnosti vezanih uz zaštitu i očuvanje spomenika parkovne arhitekture – skupina stabala i pojedinačnih stabla Varaždinske županije (uklanjanje imele, orezivanje suhih grana, osiguranje krošnje primjenom fleksibilnog „COBRA“ sustava i slično). Sanacijske aktivnosti započele su krajem 2013. godine i završene su početkom 2014. godine, a obuhvatile su zaštićene lipe u Bednji, „Belinu lipu“ u Visokom, tisu u Čalincu, platanu u Jalžabetu i platanu na Banfici u Varaždinu.
- Provedene su planirane aktivnosti vezane uz inventarizaciju i praćenje stanja divljih i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže u Varaždinskoj županiji: monitoring ptica i staništa rijeke Drave, istraživanje biljnih zajednica brdskih travnjaka (I. faza) – područje Maceljskog gorja i Ravne gore, kao i istraživanje helokrenih izvora na području Ivanščice.
- Nastavljene su aktivnosti na započetim projektima u okviru Projekta integracije u EU NATURA 2000 (NIP), kao i projektu u okviru Operativnog programa IPA Mađarska-Hrvatska 2007-2013.
 1. *Projekt uređenja info-punkta i poučne staze Trakošćan*, kao dio Projekta integracije u EU NATURA 2000 (NIP) – početkom godine su završeni radovi

vezani uz rekonstrukciju i adaptaciju objekta tzv. ribarske kućice na Trakošćanskom jezeru u prikladan info-punkt, nastavljeni su radovi na unutrašnjem opremanju info-punkta, te izradi i postavljanju poučne staze na šetnici oko Trakošćanskog jezera. Završena je priprema materijala za izradu deplijan-brošure i promotivnog video-spota o poučnoj stazi Trakošćan. Projekt se provodi u okviru zajma koji je Republika Hrvatska uzela od Svjetske banke. Zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta otvorenje Info-punkta i poučne staze Trakošćan prolongirano je za proljeće 2015. godine.

2. *Projekt "Landscape Rehabilitation and Protection of Biodiversity within the Framework of the Co-operation a Trans-boundary Biosphere Reserve"* (akronim: THREE RIVERS-ONE AIM) odobren je u sklopu Operativnog programa prekogranične suradnje IPA CBC Mađarska – Hrvatska 2007.-2013. i nalazio se na listi čekanja do 1. rujna 2014. godine, kada je započela njegova implementacija. Svrha projekta je uspostava suradnje na području prekograničnog Rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav između hrvatskih i mađarskih partnera na projektu. Projekt završava krajem 2015. godine, a aktivnosti na području Varaždinske županije obuhvaćaju izradu i postavljanje 2 osmatračnice za ptice zajedno s pratećim info-pločama, nabavu opreme potrebne za promatranje ptica (ključevi za prepoznavanje ptica, dalekozori, teleskopi), kao i tiskanje publikacije o pticama uz Dravu u Varaždinskoj županiji.

- Tijekom čitave godine provedene su aktivnosti vezane uz promicanje prirodnih vrijednosti Varaždinske županije kroz realizaciju programa zaštite prirodne baštine, kao i obilježavanjem prigodnih datuma. Povodom obilježavanja 22. travnja (Dana planeta Zemlje) organizirana je velika akcija čišćenja Dravske park-šume u Varaždinu, te je tom prilikom skrenuta pažnja javnosti na potrebu zaštite i očuvanja šumskih ekoloških sustava. Povodom obilježavanja 22. svibnja (Međunarodnog dana biološke raznolikosti i Dana zaštite prirode u Hrvatskoj) u regionalnim tjednicima Varaždinske županije tiskan je informativni prilog. Također je nastavljeno kontinuirano informiranje javnosti o stanju zaštićenih lokaliteta putem medija (o aktivnostima vezanim uz Arboretum Opeka, park-šumu Trakošćan, Dravsku park-šumu u Varaždinu, regionalni park Mura-Drava, spilju Vindija, Gaveznicu-Kameni vrh, odgovornom ponašanju u prirodi, zaštiti proljetnica i slično). Redovito su provedene aktivnosti vezane uz održavanje postojećih informativno-edukativnih ploča u zaštićenim područjima. Pokrenute su aktivnosti vezane uz izradu internet stranice Ustanove, te su tiskane dopisnice s motivima Lepoglavskog ahata u cilju promocije geološkog spomenika prirode Gaveznica - Kameni vrh u Lepoglavi.
- Ustanova je kao članica Sekcije botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatskog botaničkog društva organizirala (zajedno sa SŠ "Arboretum Opeka" – Vinica program u okviru obilježavanja *IV. Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske* u Arboretumu Opeka. U razdoblju od 12. do 18. svibnja 2014. godine u Arboretumu Opeka se odvijalo mnoštvo radionica i programa, čime je uspješno prezentiran ovaj vrijedan lokalitet. Tjedan botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske organiziran je po četvrti puta na nacionalnoj razini, s ciljem podizanja razine znanja javnosti i nadležnih institucija o vrijednostima botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske.

KONCESIJSKA ODOBRENJA

- Tijekom 2014. godine provedene su i aktivnosti vezane uz izdavanje novog koncesijskog odobrenja za djelatnost prihvata i vođenja posjetitelja na geološkom spomeniku prirode Gaveznica – Kameni vrh u Lepoglavi, odnosno produžetak koncesijskog odobrenja Turističko kulturno informativnom centru d.o.o. za turizam i usluge (TKIC) iz Lepoglave.

- **Nerealizirani planirani projekti s razlozima izostanka realizacije**

Realizirane su sve aktivnosti i projekti/programi koji su planirani u Programu rada Ustanove za 2014 godinu.

- **Učinci realiziranih projekata**

- Očuvanje i unapređenje postojećeg stanja zaštićenih lokaliteta;
- Zaštita i sprečavanje daljnje degradacije zaštićenih područja;
- Prikupljanje podataka o vrstama i staništima u područjima nacionalne ekološke mreže u Varaždinskoj županiji;
- Presentacija zaštićenih područja;
- Edukacija i senzibilizacija šire javnosti o potrebi zaštite prirode;
- Ostvarivanje pretpostavki za uključivanje pojedinih zaštićenih lokaliteta u turističku ponudu Varaždinske županije.

V OCJENA OSTVARENJA CILJEVA I SVRHE OSNIVANJA USTANOVE

- Osnivanjem Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije po prvi je puta formirana i izdvojena institucija čiji je osnovni zadatak koordinacija svih aktivnosti vezanih uz zaštitu, održavanje i promicanje zaštićenih prirodnih vrijednosti na području Varaždinske županije, kao i poticanje primjene zakonskih mogućnosti u zaštiti prirodne baštine. Svojim radom Ustanova kontinuirano ispunjava ciljeve i svrhu svog osnivanja, što je vidljivo iz svih aktivnosti koje provodi.
- Iako se u svom svakodnevnom radu susreće s brojnim problemima (poput ograničenih financijskih resursa, otežanog upravljanja lokalitetima koji su u privatnom vlasništvu, otežanog provođenja nadzora zbog ograničenih kadrovskih mogućnosti i slično), Ustanova svojim stručnim radom, redovitim obilaskom prirodnih područja i prikupljanjem podataka o zaštićenim područjima, vrstama i staništima kontinuirano doprinosi očuvanju prirodnih vrijednosti Varaždinske županije.
- Pokretanjem i realizacijom programa/projekata vezanih uz uređenje i zaštitu pojedinih lokaliteta, Ustanova je i tijekom 2014. godine unaprijedila stanje pojedinih zaštićenih područja Varaždinske županije (park-šuma Trakošćan, Arboretum Opeka, Gaveznicu-Kamenj vrh u Lepoglavi, zaštićena pojedinačna stabe i skupine stabala, Dravska park-šuma u Varaždinu i drugo). Ujedno, kroz partnersku suradnju na projektima predpristupnih fondova EU i pripremu projekata za daljnje financiranje od strane Svjetske banke, Ustanova je intenzivirala svoje aktivnosti vezane uz ostvarivanje mogućnosti za financiranje projekata iz različitih drugih izvora.
- Kroz izradu informativno-edukativnih ploča i drugih promotivnih materijala, Ustanova je radila na prezentaciji prirodnih vrijednosti Varaždinske županije (informativni prilog u regionalnim tjednicima povodom obilježavanja Dana zaštite prirode, informativno-edukativne ploče i info-totem za Gaveznicu-Kamenj vrh u Lepoglavi, priprema poučne staze na šetnici oko jezera u park-šumi Trakošćan, izrada deplijana/brošure i video spota o poučnoj stazi Trakošćan i sl.), te time doprinjela u edukaciji i senzibilizaciji šire javnosti o potrebi zaštite i očuvanja prirode.
- Aktivnosti vezane uz uređenje i prezentaciju pojedinih zaštićenih lokaliteta i prirodnih područja također su doprinjele u ostvarivanju pretpostavki za njihovo uključivanje u turističku ponudu Varaždinske županije.

VI OČITOVANJE TIJELA USTANOVE

Izješće o radu Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije za 2014. godinu pokazuje da je Ustanova u potpunosti ostvarila planirani opseg aktivnosti iz okvira program rada, te dala značajan doprinos u unapređenju, održavanju, zaštiti i promicanju prirodnih vrijednosti Varaždinske županije. Za nastavak uspješnog rada Ustanove, te ispunjavanje obveza koje proizlaze iz Zakona o zaštiti prirode, neophodno je nastaviti raditi na povećanju i jačanju kapaciteta Ustanove, te dugoročnom rješavanju pitanja osiguravanja primjerenog smještaja, odnosno uredskih prostorija Ustanove.

Naime, obzirom da potrebe za aktivnostima u zaštiti prirode, kao i obaveze koje proizlaze iz direktiva Europske Unije postaju sve veće, u budućnosti je potrebno planirati institucionalno, kadrovsko i stručno jačanje Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije. Posebno se to odnosi na potrebu za osiguravanjem primjerenog smještaja Ustanove, kao i uspostavljanjem nadzorne službe. Uz upravljanje već postojećim zaštićenim područjima, Ustanovu u budućnosti očekuje i aktivnije upravljanje NATUROM 2000 – ekološkom mrežom Europske unije, kao i upravljanje dijelom regionalnog parka Mura-Drava, koji je ujedno i dio biosfernog rezervata Mura-Drava-Dunav.

Tijekom 2015. godine Ustanova će nastaviti s realizacijom već započetih projekata vezanih uz zaštitu, uređenje, prezentaciju i unapređenje zaštićenih područja Varaždinske županije (park-šuma Trakošćan, Arboretum Opeka, Gaveznicica-Kameni vrh, Dravska park-šuma, regionalni park Mura-Drava), na prikupljanju podataka o značajnim vrstama i staništima Varaždinske županije, kao i na edukaciji i senzibilizaciji šire javnosti, te stvaranju pretpostavki za uključivanje pojedinih lokaliteta u turističku ponudu Varaždinske županije.

Prirodno bogatstvo Varaždinske županije jedna je od njezinih temeljnih vrijednosti i jedan od resursa za njezin daljnji razvitak. Kroz definiciju održivog razvoja i uključivanje stručnjaka iz svih relevantnih područja potrebno je pronaći ravnotežu između gospodarskih potreba, zaštite prirode, okoliša i socijalnog napretka kako bi se očuvale prirodne i kulturne datosti naše još uvijek izuzetno biološki i krajobrazno bogate Županije.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA

Robert Matoković